

23 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Avînd în componența sa pe:

Președintele ședinței de judecată	Dina Rotarciuc
Judecătorii	Sergiu Furdui și Secieru Ion
Grefier	Furtună Doina
Cu participarea:	
Procurorului	Cătălin Scutelnic
Avocatului	Sergiu Cotruță
Inculpatului	Mereuță Titu

judecînd în ședință deschisă, în ordine de apel, apelul procurorului anticorupție, Sergiu Moraru, declarat împotriva sentinței Judecătorei Căușeni din 21 decembrie 2012, în cauza penală,

Mereuță Titu Mihail, a.n. 20.04.1947, în s. Opaci, r-l Căușeni, cetățean al RM, studii superioare, căsătorit, nesupus militar, deținător al buletinului de identitate A 18009317, IDNP 0970209815612, domiciliat în s. Opaci, r-l Căușeni, ex-directorul școlii medii din s. Opaci r-l Căușeni,

învinit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. 1 CP al RM.

Judecarea cauzei în prima instanță de la 28.06.2012 pînă la 21.12.2012.

Judecarea apelului la Curtea de Apel de la 19.01.2013 pînă la 19.03.2013.

Judecarea recursului la Curtea Supremă de Justiție de la 06.11.2013 pînă la 11.04.2014.

Judecarea apelului la Curtea de Apel de la 08.04.2014 pînă la 23.11.2015.

Procedura citării a fost respectată.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău asupra apelului declarat,

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătorei Căușeni din 21 decembrie 2012, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Mereuță Titu pe art. 328 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune.

Mereuță Titu a fost tras la răspundere contravențională, conform art. 313 Cod contravențional.

Prin decizia Judecătorei Căușeni din 21 decembrie 2012, a fost încetat procesul contravențional în privința lui Mereuță Titu pe art. 313 Cod contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție.

În fapt, instanța de fond a constatat, că Mereuță Titu, este învinuit de către Procuratura Anticorupție, în aceea că el, deținînd în perioada 2010-2011 funcția de director al școlii medii din s. Opaci, r-nul Căușeni în baza ordinului DGITS Căușeni nr.31 K din 05.05.1979, fiind persoană cu funcție de răspundere, căreia într-o unitate de stat i-au fost acordate, prin numire, drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice și a acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, depășindu-și atribuțiile de serviciu, contrar prevederilor pct. 1 din HG RM nr.474 din 28.04.1998 "Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar", pct.17 al Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire externe la sesiunea 2010, aprobat prin ordinul Ministerului Educației al RM nr. 892 din 24.12.2009 și pct.18 al Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire externe la sesiunea 2011, aprobat prin ordinul Ministerului Educației al RM nr.902 din 20.12.2010, a dat indicații pentru acumularea numerarului de la elevii externiști, fără aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie

fiscală și ca mijloacele colectate să fie direct repartizate profesorilor, fără depunerea lor la contul Primăriei s. Opaci, în care se deservește instituția. Ca urmare din aceste sume nu au fost calculate și nu s-au vărsat în bugetul public impozitul pe venit, contribuțiile sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Conform listelor de plată, la sesiunea anului 2010, mijloacele bănești încasate de la candidații externi și achitate profesorilor pentru orele aferente susținerii diferențelor de program au constituit 49028 lei, iar din sumele taxei încasate pentru susținerea examenelor de absolvire s-a achitat membrilor comisiei și supraveghetorilor 9600 lei.

Conform listelor de plată, la sesiunea anului 2011, mijloacele bănești încasate de la candidații externi și achitate profesorilor pentru orele aferente susținerii diferențelor de program au constituit 32870 lei, iar din sumele taxei încasate pentru susținerea examenelor de absolvire s-a achitat membrilor comisiei și supraveghetorilor 6900 lei.

Astfel, în rezultatul acțiunilor ilegale ale directorului școlii medii din s. Opaci, Mereuță Titu, din plățile efectuate profesorilor, membrilor comisiilor de examinare și supraveghetorilor, contrar prevederilor art. 15 lit. a) din Codul fiscal, Legea nr. 1163- XIII din 24.04.1997 și cadrului normativ în domeniu, nu s-au calculat și nu s-au vărsat la bugetul de stat și fondurile asigurătorii următoarele plăți : 11170,49 lei - impozit pe venit; 28535,42 lei - contribuții sociale de stat obligatorii; 6887,86 lei - prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, în total 46593 lei.

Sentința și decizia nominalizate au fost atacate cu apel de către procuror, care a invocat, că instanța de judecată eronat a interpretat noțiunea de persoană publică și nu a luat în considerație că funcția de director de școală cade sub incidența acestei noțiuni, deoarece Mereuță Titu a comis infracțiunea incriminată activînd în funcția de director al școlii medii din s. Opaci, angajat în funcție în baza Ordinului Direcției de Învățămînt Căușeni, nr. 31 K din 05.06.1979.

Direcția de învățămînt Căușeni este una din subdiviziunile subordonate consiliului raional Căușeni și incontestabil este o instituție publică, și anume, prin ordinul acesteia Mereuță Titu a fost numit în funcția de director al școlii din s. Opaci.

La fel, atît Direcția de învățămînt, cît și școala medie din s. Opaci îndeplinesc activități de interes public.

Astfel, este incontestabil faptul, că în virtutea funcției deținute directorul școlii are împuterniciri și îndeplinește activități de interes public, potrivit prevederilor art. 9 alin.(1) lit. a) a Legii nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care prevede că categoria funcționarilor publici de conducere include persoanele numite, în condițiile prezentei legi, în funcții publice de conducere, precum conducător și adjunct al conducătorului organului din subordinea Ministerelor și altor autorități administrative.

Consideră, că acțiunile lui Mereuță Titu întrunesc elementele componenței de infracțiune prevăzute la art. 328 alin.(1) Cod penal și nicidecum fapta incriminată nu constituie contravenția prevăzută la art. 313 Cod Contravențional.

Mai invocă apelantul că, inculpatul a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate și a solicitat examinarea pricinii în procedură specială, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Solicită apelantul, casarea sentinței și a deciziei contestate, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri prin care Mereuță Titu să fie condamnat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 250 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice și de interes public pe un termen de 2 ani.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 martie 2013, a fost admis, din alte motive, apelul declarat de către procuror, casate sentința și decizia Judecătorei Căușeni din 21 decembrie 2012, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mereuță Titu a fost achitat de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2014, s-a admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Bațura Raisa, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 martie 2013, în privința lui Mereuță Titu Mihail, cu dispunerea rejudicării cauzei de către Curtea de Apel Bender, în alt complet de judecată.

Procurorul participant, Cătălin Scutelnic a susținut apelul, solicitînd admiterea acestuia în sensul declarat.

Inculpatul Mereuță Titu Mihail și avocatul acestuia, Sergiu Cotruță s-a pronunțat pentru respingerea apelului ca nefondat.

Judecând în ordine generală apelul în contextul verificării legalității și temeiniciei hotărîrii atacate pe baza probelor și a tuturor materialelor dosarului examinate de prima instanță și cercetate suplimentar în instanța de apel, sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, conform propriei convingeri, Colegiul penal conchide de a admite apelul, cu casarea sentinței și a deciziei Judecătorei Căușeni din 21 decembrie 2012, în afara temeiurilor invocate, inclusiv din oficiu, potrivit art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală și cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

În urma examinării cauzei date în procedură generală, **Curtea a constatat:**

Mereuță Titu, deținînd în perioada 2010-2011 funcția de director al școlii medii din s. Opaci, r-nul Căușeni în baza ordinului DGÎTS Căușeni nr.31 K din 05.05.1979, fiind persoană cu funcție de răspundere, într-o unitate de stat i-au fost acordate, prin numire, drepturi și obligații în vederea exercitării acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, depășindu-și atribuțiile de serviciu, contrar prevederilor pct. 1 din HG RM nr.474 din 28.04.1998 “Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar”, pct.17 al Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire externe la sesiunea 2010, aprobat prin ordinul Ministerului Educației al RM nr. 892 din 24.12.2009 și pct.18 al Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire externe la sesiunea 2011, aprobat prin ordinul Ministerului Educației al RM nr.902 din 20.12.2010, a dat indicații pentru acumularea numerarului de la elevii externiști, fără aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală și ca mijloacele colectate să fie direct repartizate profesorilor, fără depunerea lor la contul Primăriei s. Opaci, în care se deservește instituția. Ca urmare din aceste sume nu au fost calculate și nu s-au vărsat în bugetul public impozitul pe venit, contribuțiile sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Conform listelor de plată, la sesiunea anului 2010, mijloacele bănești încasate de la candidații externi și achitate profesorilor pentru orele aferente susținerii diferențelor de program au constituit 49028 lei, iar din sumele taxei încasate pentru susținerea examenelor de absolvire s-a achitat membrilor comisiei și supraveghetorilor 9600 lei.

Conform listelor de plată, la sesiunea anului 2011, mijloacele bănești încasate de la candidații externi și achitate profesorilor pentru orele aferente susținerii diferențelor de program au constituit 32870 lei, iar din sumele taxei încasate pentru susținerea examenelor de absolvire s-a achitat membrilor comisiei și supraveghetorilor 6900 lei.

Astfel, în rezultatul acțiunilor ilegale ale directorului școlii medii din s. Opaci, Mereuță Titu, din plățile efectuate profesorilor, membrilor comisiilor de examinare și supraveghetorilor, contrar prevederilor art. 15 lit. a) din Codul fiscal, Legea nr. 1163- XIII din 24.04.1997 și cadrului normativ în domeniu, nu s-au calculat și nu s-au vărsat la bugetul de stat și fondurile asigurătorii următoarele plăți : 11170,49 lei - impozit pe venit; 28535,42 lei - contribuții sociale de stat obligatorii; 6887,86 lei - prime de asigurare obligatorie de asistență

1170,47 lei - impozit pe venit, 2655,42 lei - contribuții sociale de stat obligatorii, 6667,60 lei - prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, în total 46593 lei.

Așadar, Mereuță Titu a comis depășirea atribuțiilor de serviciu – acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravin intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice și nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, adică a comis contravenția prevăzută de art. 313 Cod Contravențional al RM.

Fiind audiat în cadrul ședinței instanței de apel, Mereuță Titu Mihail a pledat nevinovat, menționând că dechiderea contului bancar pentru externiști era de competența contabilității Primăriei. Bani de la externiști erau colectați de șefii de grupă. Nu a emis nici un ordin privind colectarea banilor de la externiști. Cererea privind solicitarea examinării cauzei în procedură simplificată n-a fost scrisă de el, dar semnătura îi aparține. Paguba cauzată nu este cea care este indicată în rechizitoriu. Nu a cunoscut cine colectează sumele de bani de la externiști. Da le profesorii I. Isac, E. Cuciurcă, T. Potîngă a afla că profesorii colectează bani pentru orele citite.

A convocat adunare cu profesorii și le-a spus că facă declarații la Inspectoratul Fiscal pentru venitul obținut.

Nu a cunoscut că externiștii nu au achitat orele în contul Primăriei.

Deși Mereuță Titu nu recunoaște vina, vinovăția acestuia în săvârșirea faptelor constatate este dovedită prin probele prezentate și cercetate suplimentar în cadrul instanței de apel:

Declarațiile martorului Ion Isac, potrivit cărora, este profesor de fizică și informatică, a primit remunerare pentru externiști și a achitat din sumele primite impozit la stat.

Mereuță Titu a convocat pe profesori și le-a anunțat că contul pentru colectarea banilor pentru externiști nu a fost deschis, de aceea urmau a achita impozit pe venit.

Declarațiile martorului Gheorghe Tăriță, care fiind audiat în cadrul ședinței instanței de apel, a susținut declarațiile date în cadrul urmăririi penale potrivit cărora, a fost ales în funcția de primar al s. Opaci, r-nul Căușeni în luna iunie 2011. Din primele zile ale lunii iulie 2011, a primit informație de la locuitorii satului, precum că directorul școlii medii, Titu Mereuță adună bani pentru petrecerea examenelor de externiști. Studiind întrebarea dată, a stabilit că administrația școlii a înaintat un demers către consiliul local pentru a deschide un cont de mijloace speciale la care să fie acumulate mijloacele de la elevii externiști în scopul menționat. Prin Decizia Consiliului sătesc Opaci nr. 01.04.2009, s-a decis deschiderea unui cont de mijloace speciale, însă lucrul nu s-a dus până la capăt, deoarece d-l director Titu Mereuță n-a prezentat calculele sumelor ce urmau a fi acumulate de la elevii externiști și calculul sumelor ce urmau a fi distribuite cadrelor didactice ale școlii medii. Ulterior, banii au fost primiți de la elevii externiști și repartizați profesorilor fără a fi reținute impozitele cuvenite, conform legislației în vigoare.

Suplimentar a indicat că calculul sumelor trebuiau să fie prezentate de către Titu Mereuță.

Declarațiile martorului Tatiana Ungureanu, care fiind audiată în cadrul ședinței instanței de apel, a susținut declarațiile date în cadrul urmăririi penale potrivit cărora, activează în cadrul Primăriei s. Opaci, în calitate de contabil-șef din anul 1998.

Școala medie din s. Opaci se deservește de primărie, toate bunurile sunt luate la evidența contabilă a Primăriei, salariul profesorilor de asemenea se achită de către contabilitatea primăriei.

În primăvara anului 2009, directorul școlii, care la acel moment era consilier în Consiliul local, a propus să fie deschis un cont de mijloace speciale pentru examenele cu plată de la elevii externiști. A fost adoptată și decizia Consiliului pe întrebarea dată, însă lucrul n-a fost dus până la capăt, deoarece directorul școlii n-a prezentat calculele necesare, iar ea nu cunoștea, dacă vor avea loc sau nu examenele preconizate. Ulterior, ea a văzut în ograda școlii mai multe unități de transport, l-a întrebat pe director când i-i prezintă calculele pentru deschiderea contului, însă T. Mereuță a asigurat-o, că problema este rezolvată, dar cum nu i-a explicat. N-a cunoscut nimic pe acest fapt, până n-a fost efectuat controlul de către colaboratorii CCCEC, care au stabilit încălcări ale legislației în vigoare, comise de către conducerea școlii medii, deoarece au fost acumulate mijloace bănești de la elevii externiști și repartizate profesorilor, fără a fi calculate și reținute impozite, conform legii în vigoare. Dacă directorul T. Mereuță ar fi prezentat calculele necesare, ar fi fost deschis contul de mijloace speciale și ar fi fost reținute și achitate la buget impozitele și taxele ligatorii, care acum urmează să fie reținute din salariile profesorilor.

Suplimentar a declarat că la adoptarea deciziei nr. 4/2 din 21.04.2010 nu a participat. Decizia Primăriei nu este un temei de a deschide un cont. Titu Mereuță nu i-a prezentat nic un document, nici o cerere pentru a deschide contul bancar. Nu i-a comunicat lui T. Mereuță că Trezorerăria de Stat nu vrea să deschidă contul, deoarece nu i-au fost prezentate documentele de la Direcția de Învățământ.

Declarațiile martorului Angela Blaj, care fiind audiată în cadrul ședinței instanței de apel, a susținut declarațiile date în cadrul urmăririi penale potrivit cărora, este profesoară de limba română la școala die din s. Opaci, r-nul Căușeni, președinte al Sindicatului din școală, consilier al Consiliului local.

În anul 2009, în baza unui ordin al Direcției învățământ, Tineret Căușeni a fost informată că în școala medie Opaci vor fi organizate examenele pentm externiști.

În luna mai 2009, profesorilor li s-au adus la cunoștință despre ordinul DRÎS Căușeni menționat. D-l Mereuță Titu, directorul școlii, împreună cu directorii adjuncți, au stabilit lista comisiei de examinare, lista supraveghetorilor, iar ei i-au comunicat că urmează să întocmească un proces-verbal al Sindicatului, privind remunerarea profesorilor pentru munca lor depusă în calitate de supraveghetori sau profesori ce au avut ore. S-a format o comisie din 5 persoane, care au semnat în procesul-verbal, cu excepția președintelui comisiei în persoana directorului T. Mereuță, care a refuzat să semneze, motivând că nu are dreptul ca manager al instituției de învățământ. Bani de la externiști erau acumulați de către șefii de grupă: Chiianu Ana, Pogor Ana, Ciurmac Mihail. Comisia formată în 2011, includea și șefii de grupă, care au strâns banii de la elevii externiști. Bani au fost repartizați profesorilor, conform calculelor efectuate de d-l Mereuță Titu, directorul școlii. În anul 2011, au fost procurate de la librărie bonuri de plată, care se eliberau profesorilor, când erau repartizați banii, ce nu s-a făcut în anul 2010. Toate bonurile de plată și listele-borderou le-a transmis pentru păstrare directorului. Toate acțiunile ce le-a efectuat, erau la indicația directorului Titu Mereuță.

Vina lui Mereuță Titu în săvârșirea faptei constatate se dovedește și prin probele administrate la faza urmăririi penale și verificate în cadrul ședinței instanței de apel și anume:

-Procesul-verbal nr. 3 din 01.04.2009 al ședinței extraordinare a Consiliului s. Opaci, Căușeni, conform Deciziei 3/7, s-a decis instituirea contului mijloacelor speciale destinația de organizare și desfășurare a examenelor externe cu plată pentru clasele a X-XI (f.d. 101, vol.D);

-Actul privind rezultatele reviziei economico-financiare tematice, efectuate la satului Opaci din 28.02.2012, în urma căruia s-a stabilit, că din plățile efectuate profi membrilor comisiei de examinare și supraveghetorilor, contrar prevederilor actelor n (art.15 lit. a) Cod fiscal, Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2010, nr. 129-XVIII din 23.12.2009, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011, nr. 54 din 31.03.2011, Legea cu privire la mărimea, termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, nr. 1593-XV din 26.12.2002, Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2010 nr. 128-XVIII din 23.12.2009 și Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medical pe anul 2011, nr. 55 din 31.03.2011), nu s-a calculat și virat la buget: impozitul pe venit -11.170,49 lei, inclusiv: 6216,07 în a.2010 și 4954,42 lei în a.2011; contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă de 28.535,42 lei, (17002,12 în an. 2010 și 11533,3 lei în anul 2011); prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 6.887,86 lei, inclusiv 4103,96 lei în a.2010 și 2783,9 lei în a.2011, astfel fiind prejudiciat statul cu 46593 lei.

-Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire ca externi sesiunea 2010 aprobat prin ordinul Ministerului Educației RM nr.892 din 24.12.2009 (pct.17) și (pct. 18) al Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de abso externi sesiunea 2011, aprobat prin ordinul Ministerului Educației RM nr. 902 din 20.12.2010.

Prin urmare, ținând seama că inculpatul Mereuță Titu prin acțiunile sale a generat cauzarea de daune în mărime de 46 593 lei, dar suma dată nu constituie o daună considerabilă, Colegiul conchide că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. 1 CP al RM, dar constituie contravenție administrativă prevăzute de art. 313 Cod contravențional, adică excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Având în vedere că fapta comisă de inculpatul Mereuță Titu constituie o contravenție administrativă, iar această faptă a fost comisă în anul 2010 și 2011, Curtea va înceta atât procesul penal intentat în privința inculpatului, cât și procesul contravențional, deoarece potrivit art. 30 Cod Contravențional al RM, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale, este de 3 luni.

Așadar, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău călăuzindu-se de art. 415 alin. (1) pct. 2) și 417 - 418 CPP, în Numele Legii,

D E C I D E :

Admite apelul procurorului anticorupție, Sergiu Moraru, casează din alte motive, inclusiv din oficiu, sentința Judecătorei Căușeni din 21 decembrie 2012 și decizia Judecătorei Căușeni din 21 decembrie 2012, și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță după cum urmează:

A înceta procsul penal, intentat în privința lui Mereuță Titu Mihail în baza art. 328 alin. (1) Cod penal din motiv că fapta săvârșită de el, constituie o contravenție prevăzută de art. 313 Cod contravențional.

A înceta procesul contravențional în privința lui Mereuță Titu Mihail în baza art. 313 Cod contravențional din motivul expirării termenului de prescripție.

Decizia este executorie, dar poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a R. Moldova în decurs de 30 zile de la data pronunțării ei integrale.

Decizia integrală pronunțată la 23.12.2015, ora 14:00 min.

Președintele ședinței /semnat/ Dina Rotarciuc

Judecător /semnat/ Sergiu Furdui

Judecător /semnat/ Ion Secieru

Copia corespunde originalului

Judecător Dina Rotarciuc